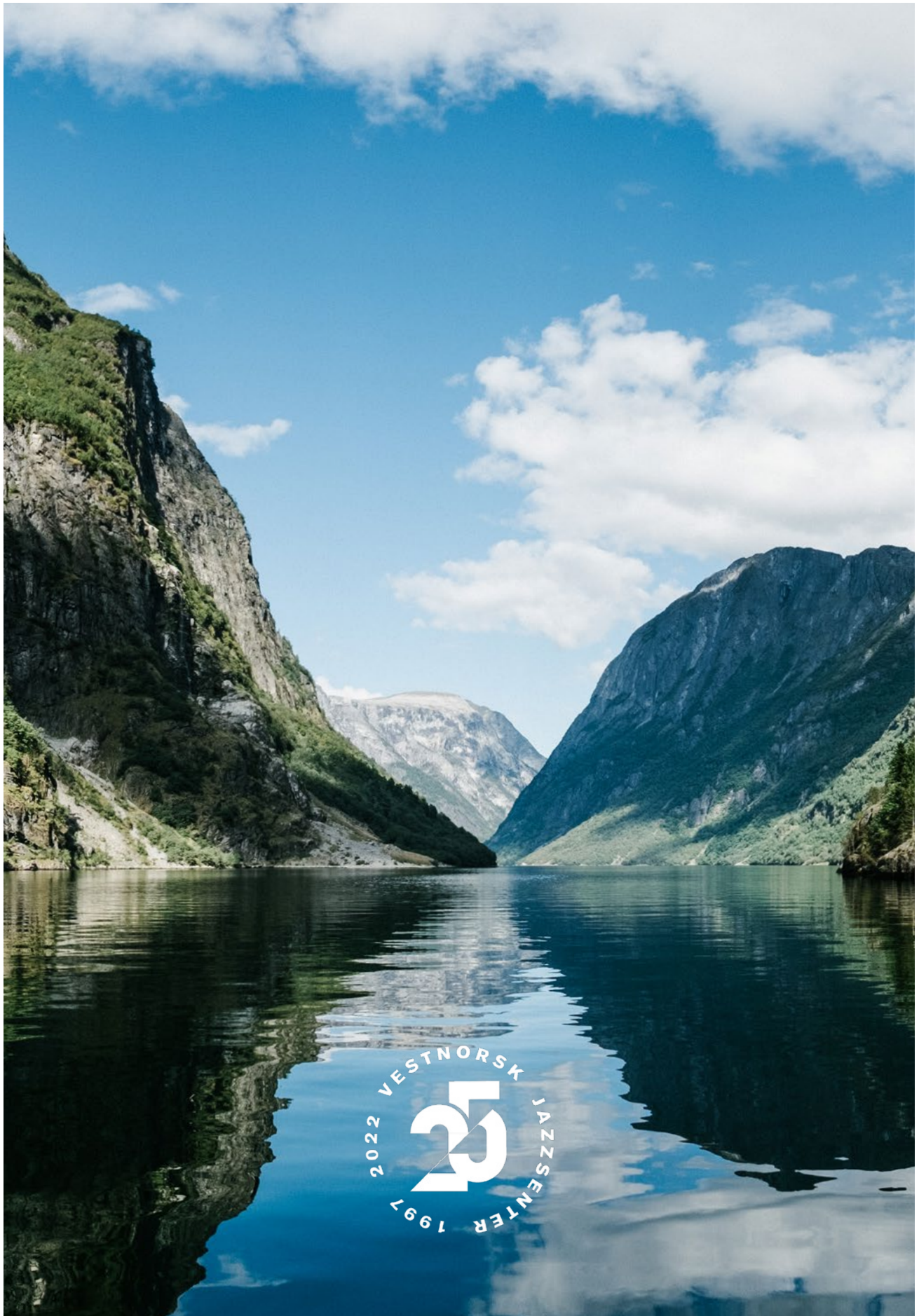
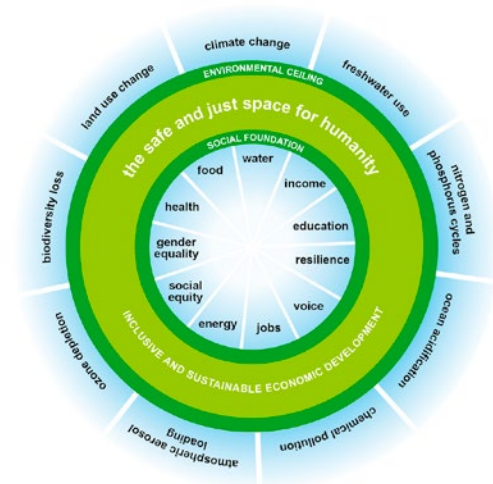

FN-rapporten Vår felles framtid (1987): *Et bærekraftig samfunn* imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Bærekraft omfatter tre verdi-områder; sosialt, økonomisk og miljømessig. Alle tre områdene må være til stede for å oppnå bærekraft.

Glasgow Climate Pact (COP 26) som ble inngått på klimatoppmøtet i Glasgow 2021 kan kanskje gi forsiktig grunn til optimisme for framtidens klimasituasjon. Tiltakene i avtalen er globale og tydeliggjør verdenssamfunnets kollektive ansvar, og plasserer et særlig og overordnet ansvar hos de rike industrialiserte landene, ikke minst finansielt. I et slikt storskala-perspektiv kan det kanskje være vanskelig å se for seg at bærekrafttenkning og - handling i en liten jazz-organisasjon på Vestlandet skal ha noen effekt i det store bildet, men saken er at absolutt alle; enkeltpersoner, foreninger og organisasjoner, små og store bedrifter, globale konsern etc., må bidra om det skal være mulig å innfri målene i COP 26. Regjeringens klimamelding; Klimaplan for 2021-2030 (Meld.st. 13 2020-2021), angir også ambisiøse mål, som kun kan nås gjennom omforent og omfattende oppslutning: Reduksjon av CO2-utslipp med 50-55% innen 2030, og med 90-95% innen 2050.

Den såkalte **smultringmodellen** (Doughnut Economics; Kate Raworth) er et mye brukt visuelt rammeverk for bærekraftig utvikling, der konseptene for tålegrenser er sammenstilt med tilhørende konsepter for sosiale grenser (fig. venstre) – og som vist i figuren til høyre, dessverre er kritisk overskredet.

Innsatsen, for alle, må derfor ha fokus på hvordan vi i et bærekraftperspektiv kan forsterke det positive vi gjør, og hvordan vi kan minske, eller kutte helt, de negative påvirkningene.

En bærekraftstrategi for Vestnorsk Jazzsenter (VNJS) tar utgangspunkt i vedtektsfestede formål for virksomheten, strategisk handlingsplan og andre styringsdokumenter, som Etiske retningslinjer for Norsk jazzforum og de regionale jazzsentrene. En bærekraftstrategi handler ikke om at vi skal endre virksomhetens formål, men om hvordan vi kan gjøre hver del av virksomheten så bærekraftig som mulig, med et så lavt CO2-avtrykk som mulig. Den skal også bidra til å etablere en bevisst holdning til vår egen påvirkning på miljø og samfunn, og slik være med på å styrke vår evne til tilpassning, omstilling og nytenking. En framoverlent holdning vil gjøre oss bedre rustet til å møte strengere reguleringer og krav fra myndigheter i framtiden, og til å være en viktig veileder og påvirkningsaktør overfor samarbeidspartnere. Bærekraftstrategien, som er konkretisert i 4 mål, er utarbeidet av VNJS' adm. og styre, med inspirasjon og veiledning fra Sara Fossum, Rådgiver bærekraft, Lærdal Medical. Resultater og måloppnåelse skal årlig vurderes av styre og Kunstnerisk utvalg (KU).

VEDTATT AV VNJS' STYRE 28.03.2022

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030: Målene danner rammen for VNJS' bærekraftstrategi, som særlig relateres til følgende mål:

MÅL 3: God helse og livskvalitet

Musikkopplevelser, og å være involvert i det å skape konserter, kan bidra til bedre livskvalitet for musikere, arrangører og publikum

MÅL 5: Likestilling mellom kjønnene

Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet. Politisk, økonomisk og sosial likestilling.

MÅL 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn trygge, inkluderende og bærekraftige. Bidra til reelle muligheter for deltakelse for alle.

MÅL 12: Ansvarlig forbruk og produksjon: Unngå overforbruk og praktisere en bærekraftig livsstil. Minske ressursbruk, miljøødeleggelse og klimautslipp - mat, papir, tekstiler, teknisk utstyr etc. Sirkulærøkonomi, reparere framfor å kjøpe nytt.

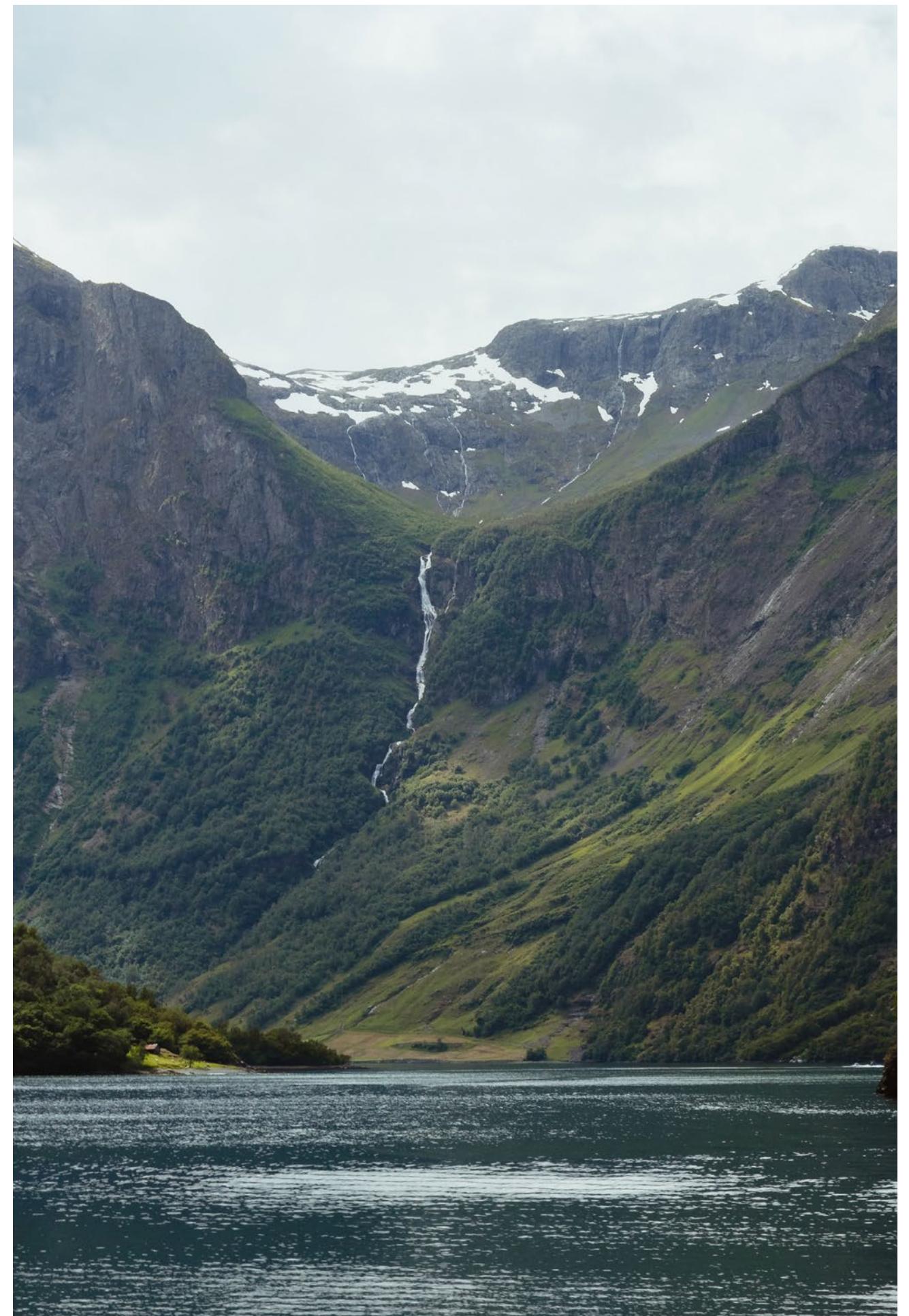
Overordnet gjelder selvsagt at man ønsker å bidra til å **Stoppe klimaendringene (mål 13)**, og vi må operere sammen med andre for å lykkes (**mål 17 – Samarbeid for å nå målene**).

VNJS' virksomhet i et bærekraftperspektiv

En bærekraftstrategi skal hjelpe oss til å finne grønnere løsninger for å redusere CO2-avtrykk for drift (kontorlivet) og aktiviteter/prosjekter (konserter, turneer m.m.). Hvordan kan vi gjennom virksomheten bidra til å øke sosial verdi (musikk, kunst, kultur, arbeidsplasser, lokalsamfunn, velferd m.m.) og/eller minimere miljøpåvirkning? Med hensyn til miljø, må vi se på rutiner og forbedringspotensial knyttet til energi, transport og avfall. For det sosiale gjelder faktorer som helse, arbeidsvilkår, mangfold og likestilling.

VNJS er en liten virksomhet med 2 fast ansatte og 1 person på engasjement i 2022. Vi har kontorfellesskap (Nattjazz og Bergen jazzforum) med i alt 8 personer. Kontordriften er pr i dag nøktern og med et i utgangspunktet lavt CO2-avtrykk. Vi har felles møte-/samlingsrom, lager, tekniske hjelpemidler og øvrig utstyr. Vi har felles driftsavtaler (husleie/strøm, delebil, forsikring etc.), og har nylig anskaffet ny kopimaskin (EPSON), som holder en høy miljøprofil (kåret til Japans mest bærekraftige selskap uavhengig av bransje; ranket hos Ecovadis blant verdens 1% mest bærekraftige selskap). Vi minimerer papirutskrift og produserer generelt lite avfall. Avfall sorteres (papir/papp og rest). Elektronisk utstyr brukes til det ikke fungerer lenger, og repareres om mulig, eller leveres til gjenvinning. Mindre plastemballasje sorteres delvis; større mengder plast leveres i konteiner. Vi bruker ikke miljøfarlige eller giftige produkter, og vi kjøper rengjørings-tjenester fra ISS, som er ISO-sertifisert i henhold til ISO 14001:2015. De ansatte i kontorfellesskapet går, sykler eller reiser kollektivt til jobb. Unntaksvis brukes delebil eller privatbil. Ved behov for bil i jobbsammenheng (konsert/ turné) brukes delebil eller leiebil; hybrid-/el-bil om mulig/ tilgjengelig.

VNJS er et operativt og produserende kompetansesenter for jazz på Vestlandet. Konsert- og turnevirksomhet er en sentral del av virksomheten, i tillegg til prosjekter der kunstnere/utøvere, barn/ungdom o.a. medvirker. Virksomheten har et regionalt fokus, men også et nasjonalt og internasjonalt mandat. Artister fra regionen, så vel som fra inn- og utland, inviteres til Bergen (Hovedscene), Stavanger (Regionscene) og regionen ellers, for å spille konserter og delta i prosjekter. Gjennom vår regionale turnéordning Den Musikalske Stamvegen formidles konserter til bygd og by, sannsynligvis på grønnest mulig vis pr i dag: Med leiebil og relativt korte dagsetapper, og sammenhengende turneer uten fridager. **Reisevirksomhet** peker seg altså ut som et sentralt innsatsområde, for både styre/adm. og aktiviteter og prosjekter – men også **forbruk av produkter og ressurser, gjenbruk, reparasjon og avfallssortering** er viktige felt.

Forbedringsmål

Gjennom strategiske prioriteringer og tiltak for perioden 2022-2030 skal VNJS bidra til å:

- Fremme inkludering og mangfold
- Bidra til å redusere fotavtrykk gjennom å sikre bærekraft i egen drift og være en pådriver for grønn/bærekraftig tenking og handling i jazzsektoren på Vestlandet

Mål 1: Fremme inkludering og mangfold i alle deler av virksomheten

- Virksomheten skal ha tiltak og tilbud som er tilgjengelig for alle kjønns-, alders- og samfunnsgrupper

- Minst 50 % av alle band som formidles gjennom Hovedscenen, Stamvegen og Nutshell skal ha kvinnelige musikere i besetningen, og ellers speile befolkningen

- Samlet skal alle prosjekter/tiltak ha et snitt på minst 25 % kvinnelige medvirkende og ellers speile samfunn og befolkning

- I styret, kunstnerisk utvalg og adm. etterstrebes en 50 % kjønnsfordeling

VNJS' tiltaksportefølje har tilbud til alle aldersgrupper (barn, ungdom, voksne), er åpne for alle, og tilrettelagt med universell utforming. Vi ser likevel at våre brukere (deltakere, publikum og musikere) ikke speiler samfunnet eksempelvis mtp etnisitet. Vi vil søke å nå bredere ut til flere brukergrupper gjennom bedre målstyrt informasjon og markedsføring.

I 2021 engasjerte VNJS i snitt 17 % kvinnelige musikere (44 av 262). Vi har som mål å komme opp i minst 25 %, og at dette skal være et etablert forhold i god tid før 2030. Det er en utfordring for musikksektoren at det er langt flere menn enn kvinner som står på scenen. Det har vært tendenser til

bedring de senere årene, også knyttet til kvinnelige bandledere, men fortsatt er skjevfordelingen mellom kjønnene altfor stor. Årsakene til dette er sammen- satte, men sentrale stikkord er rekruttering og tilgang på undervisningstilbud på adekvat nivå til tilstrekkelig mange, gjennom hele løpet, fra grunnskole og kulturskole, via VG-skole og fram mot utdanning. Det er m.a.o. flere aktører som sammen må ta ansvar for å bedre

situasjonen. Vi bidrar til å skape en mer balansert kjønnsfordeling gjennom talentutviklings- og rekrutteringstiltak, som Jazz i Sikte og Sommerjazzkurset. Vi vil også gå i dialog med kulturskoler og utdanningsinstitusjoner i regionen for å vurdere fellestiltak. Et enkelt grep som kan bidra til rask bedring, er for arrangører å i større grad enn i dag engasjere de kvinnelige musikerne som faktisk finnes, og slik bidra til å skape kvinnelige rollemodeller.

VNJS' virksomhet er forankret i vedtektsfestede formål, og vi ønsker å presisere at innsatsen for å fremme inkludering og mangfold ikke vil skje på bekostning av kunstnerisk kvalitet.

Deltakere og instruktører VNJS' Sommerjazzkurs 2021. 50% kvinnelige deltagere.

Mål 2: Karbonnøytral virksomhet

Virksomhetens CO2-avtrykk skal reduseres med 50 % i forhold til i dag, gjennom redusert reisevirksomhet, utvidet bruk av digitale løsninger, og økonomiske insentiver:

- Oppfordre reisende (musikere/styre/adm.) til å velge tog framfor fly, og kollektivt framfor privat. Minst 50 % av alle reiser skal gjøres miljøvennlig/kollektivt.

- Bruke el-biler/hybridbiler og kollektivløsninger i alle transportsammenhenger der dette er mulig (også leiebiler og taxi)

- Tilrettelegge for økt samarbeid mellom arrangører i regionen rundt konserter med tilreisende artister, og legge til rette for «stay & play», der dette er mulig/ønskelig. Oppnå en økning på minst 50 % av antall konserter som spilles samme sted, for flere /et ulikt publikum.

- Engasjere regionale musikere/prosjektdeltakere lokalt/regionalt så fremt mulig. Opprettholde 50 % medvirkning regionale musikere, som i dag.

- Velge digitale møteløsninger framfor fysiske, så langt mulig/formålstjenlig

Igjen ønsker vi å presisere at innsatsen for å redusere virksomhetens CO2-avtrykk ikke skal gå på bekostning av kunstnerisk kvalitet. Vi skal velge grønne/bærekraftige transport- løsninger i alle sammenhenger der dette er mulig, selv om det vil innebære økte kostnader – men det vil ikke være en løsning å slutte og presentere og invitere internasjonale og nasjonale artister og gjester.

Det kan være aktuelt å belønne/honorere musikere o.a. som velger grønne reiseløsninger (tog framfor fly); faktisk opplever vi i økende grad at særlig yngre musikere ber om å få reise med tog framfor fly, selv om det tar lenger tid.

Vi bruker i dag kollektivløsninger og dele-/ leiebil; el-/hybridbiler så langt mulig. Taxinæringen stiller også i økende grad med el-/ hybridløsninger. Vi vil aktivt oppfordre leverandører av deletjenester og leiebilmarkedet til å forbedre sine el-/ hybridtilbud, også for større personbiler/varebilsegmentet – og påvirke rette instanser mtp utbygging av lademuligheter i hele regionen.

Det kan også være et forbedringspotensial knyttet til samarbeid med andre aktører i enda større grad enn i dag, bl.a. gjennom å legge digitalt til rette for arrangørsamarbeid omkring konserter med tilreisende artister. Vi vil også oppfordre konsertarrangører til å bruke musikere som allerede opptre lokalt i flere sammenhenger (workshops, spille for barn/eldre o.a.), og slik stimulere til flere opptredener på samme sted, over flere dager («stay & play»).

Vi vil se på en mulighet for å gjennomføre et pilotprosjekt rundt dette, med utvalgte arrangører.

For alle våre kreative tiltak, med unntak av Hovedscenen og Nutshell, gjelder at lokale/ regionale ressurser engasjeres/prioriteres (musikere, komponister, solister o.a.) så framtidig. Vi søker å holde oss oppdatert på og kartlegge tilgjengelige ressurser i regionen til enhver tid. Vår regionale turneordning gjennomføres allerede som nevnt på bærekraftig vis, med fokus på regionale artister og miljøvennlig transportering. Vi vil også på nytt ta kontakt med Førde Internasjonale Folkemusikkfestival (Førdefestivalen), for å se på mulighetene for et regionalt turnésamarbeid.

En enkel måte å redusere CO2-avtrykk på, er å redusere reisevirksomheten. Pandemien har hjulpet oss til å se digitale møteformer som gode løsninger, også mtp gjennomføring av større samlinger, seminarer, generalforsamlinger, etc. Vi vil videreføre denne praksisen i den grad mulig/formålstjenlig, både for drift og prosjekter. Lange (fly)reiser for korte møter tilhører historien.

Mål 3: Redusere forbruk. Sirkulære løsninger og avfallshåndtering

Gjennom å praktisere **gjenbruk, resirkulering og reparasjon**, og om mulig **kjøre brukt** framfor nytt, vil vi redusere alle typer innkjøp og anskaffelser med minst 50 %. Dette målet kan nås gjennom:

- Å begrense innkjøp enda mer, ha enda sterkere fokus på miljøvennlige/ miljømerkede produkter (velge bærekraftige leverandører), og i enda større grad tenke reparasjon

- Å bruke datautstyr, mobiltelefoner etc. så lenge som mulig, så fremt funksjonelle

- Utstyrsdeling i kontorfellesskap, også med samarbeidspartnere (instrumenter, teknisk utstyr)

- Unngå engangsartikler, plastartikler og andre ikke gjen-vinnbare produkter. Redusere søppel og sortere alt avfall: Plast, elektronikk, glass/metall, papir, restavfall. Pante alt pantbart. Be huseier om å anskaffe avfallskontainer for plast.

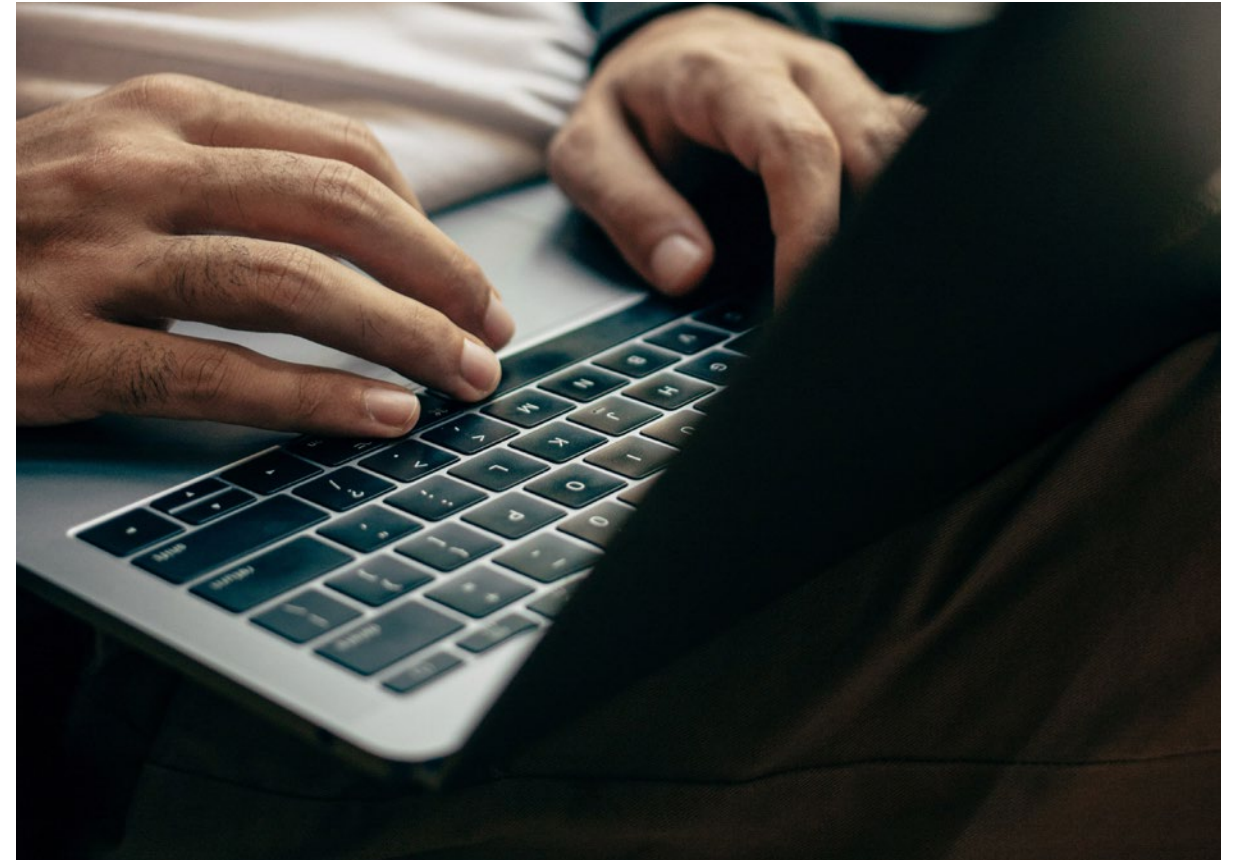
- Minimere papirutskrift

- Lagre så mye som mulig av dokumenter i skybaserte løsninger, og i så stor grad som mulig levere tjenester på digitale plattformer

- Kutte/ redusere papiraviser og gå over til digitale løsninger

- Installere strømforbruk-reduserende lyskilder (led) i alle kontor og ha en bevissthet omkring energi-effektivisering. Be huseier om Energi-rapport (Energimerking.no)

- Ved servering: Benytte kortreist mat, lite rødt kjøtt, mer vegetar, mer økologisk

Mål 4: Sosialt ansvar utad og innad. Arbeidsmiljø

- VNJS (styre, KU, adm. og andre tilknyttede) skal være en tydelig grønn aktør og rollemodell for bærekraftig tenking og handling, og aktivt oppfordre samarbeids- partnere, leverandører og andre aktører til å tenke og praktisere grønne/ bærekraftige løsninger

- VNJS skal sikre et trygt og godt arbeidsmiljø for ansatte og engasjerte medarbeidere, med tydelige arbeidsavtaler, stillingsinstrukser, HMS og etablerte rutiner for varsling. Vi forholder oss til Creos anbefalte satser for honorering av kunstneriske oppdrag

Som grønn aktør ønsker vi å være en rollefigur og yte en positiv grønn påvirkning overfor samarbeidspartnere, og sette krav til samme tenkemåte og handling. Det finnes flere gode grønne veiledere for kulturfeltet, som Braks Grøn Festival (www.gronfestival.no) og Klimapartnere (www.klimapartnere.no), som også omfatter leverandørsiden, bl.a. servering og avfallshåndtering. Sannsynligvis vil krav om grønn virksomhet/sertifisering innføres som standard fra bevilgende myndigheter om kort tid; alle som mottar offentlige midler vil måtte dokumentere bærekraftig driftsform, og tilsvarende krav til samarbeidspartnere

VNJS skal følge Arbeidsmiljøloven, legge til rette for et trygt arbeidsmiljø, og opptre anstendig som arbeidsgiver og kjøper av kreative tjenester. Vi forholder oss også til vedtatte Etske retningslinjer for Nj og de regionale jazzsentrene.

Måling og rapportering

Våren 2022 gjennomgår VNJS, sammen med Nattjazz og Bergen jazzforum, sertifisering som Miljøfyrtårn (www.miljofyrtarn.no). En miljøkartlegging og påfølgende årlig rapportering inngår som del av sertifiseringen. Dette vil i årene framover gi et utviklingsbilde for vår miljøpåvirkning, med oversikt over, og måltall for, ulike påvirkningsfaktorer.

Resultatene rapporteres inn til Stiftelsen Miljøfyrtårn, samt til eget styre/KU. Positive målbare endringer innebærer at vi har høynet/bedret kvaliteten på hele virksomheten, noe som igjen vil kunne ha en god påvirkningseffekt (og være til inspirasjon) for andre.

